

Raadsbrief

Datum 13 maart 2026

Onderwerp Ethische commissie: uitvoering van toezegging en motie
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting

Met deze raadsbrief informeren wij de raad over de stappen die zijn gezet om de Ethische commissie Digitalisering beter te informeren over de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering binnen de gemeente. De commissie ontvangt voortaan gerichte informatie én krijgt een formele terugkoppeling op haar reflecties, zodat zij haar proactieve rol beter kan vervullen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan Motie 18a-1 Ethische commissie. Daarnaast geeft het college aan dat de commissie het onderwerp generatieve AI heeft besproken, zoals eerder aan de raad is toegezegd. In de reflectie zijn de uitkomsten van dat gesprek weergegeven.

Bijlagen

1. Reflectie Verantwoord gebruik GenAI
2. Reactie op reflectie GenAI.

Openbaarheid

- Openbaar
 Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De wijze van afdoening van de motie "[Motie 18a-1 Ethische commissie](#)".
2. De wijze van afdoening van de [toezegging](#) aan de raad om het onderwerp Generatieve AI aan de Ethische commissie voor te leggen.

Datum 13 maart 2026

Inleiding

Tijdens het raadsdebat van 27 mei 2024 werd het onderwerp Ethische Commissie besproken. De raad heeft benadrukt dat hij digitale innovatie belangrijk vindt, vooral met inzet van AI. Tegelijkertijd is gevraagd hoe dit onderwerp op de agenda van de Ethische commissie staat. De portefeuillehouder heeft toegezegd om dit onderwerp aan de commissie voor te leggen.

Naar aanleiding van dit debat heeft de raad een motie "M18a-1 Ethische commissie" aangenomen tijdens het besluitvormingsronde op 10 juni 2024. Daarin wordt het college opgeroepen om de commissie beter te informeren over wat er speelt binnen de gemeente zodat de commissie beter in staat is om ongevraagd advies te geven over onderwerpen die spelen. Tevens roept de motie het college op de commissie te voorzien van een reactie vanuit de gemeente, waarin minimaal wordt opgenomen wat er met het advies wordt gedaan en welke onderdelen niet worden overgenomen.

In deze raadsbrief licht het college toe op welke wijze gevolg is gegeven aan deze toezegging en motie.

Kader

- [Collegebesluit "Ethische commissie Digitalisering"](#) over oprichting van de commissie, dd. 8 maart 2022.
- [Rapport evaluatie Ethische commissie](#), dd. januari 2024.
- De [toezegging](#) aan de raad om het onderwerp Generatieve AI aan de Ethische commissie voor te leggen, dd. 27 mei 2024.
- Raadsmotie "[Motie 18a-1 Ethische commissie](#)", dd. 14 juni 2024.

Kernboodschap

In Zwolle gaan we op een verantwoorde manier om met verregaande digitalisering. Hierbij wordt het gemeentelijke bestuur ondersteund door een groep van externe experts - de Ethische commissie Digitalisering. De Ethische commissie is een onafhankelijk klankbord en kennisplatform voor de gemeente. Zij kan gevraagd en ongevraagd reflecteren op morele ethische vragen die spelen bij digitale innovaties in Zwolle. Naar aanleiding van het raadsdebat heeft het college een toezegging gedaan om het onderwerp Generatieve AI aan de commissie voor te leggen, wat inmiddels is gedaan. Daarnaast heeft de raad gevraagd (motie) om de informatiepositie van de commissie te versterken. In deze brief licht het college toe op welke wijze uitvoering gegeven is aan de toezegging en de motie.

Toelichting

1. Naar aanleiding van het [Raadsthema 'Dienstverlening en Inwonersbetrokkenheid'](#) op 27 mei 2024, is een motie "[M18a-1 Ethische commissie](#)" aangenomen. Daarin wordt het college opgeroepen om:
  - *De Ethische Commissie voortaan te voorzien van een lijst met door het college besproken onderwerpen, zodat deze beter weet wat er speelt binnen de organisatie en in staat is om ongevraagd advies te geven over onderwerpen die spelen (vergelijkbaar met de situatie in Eindhoven).*Bij de oprichting van de Ethische commissie heeft het college gekozen voor een vorm waarbij de commissie fungeert als klankbord en kennispartner. De commissie heeft geen toezichthoudende of controlerende rol. De oproep van de raad is in deze context geïnterpreteerd als een oproep om de commissie beter te informeren de ontwikkelingen rond

Datum 13 maart 2026

digitalisering en digitale innovaties binnen de gemeente, zodat zij in staat wordt gesteld om ongevraagd advies te geven over actuele onderwerpen.

Om de uitvoerbaarheid van dit verzoek te verkennen, is gekeken naar de werkwijze van de Ethische commissie in Eindhoven. Daar wordt vanuit de organisatie (CIO¹) actief informatie aangeleverd over beleidsontwikkelingen en innovatie-initiatieven, waaronder onderwerpen als camerabeleid of projecten met generatieve AI. Cruciaal daarbij zijn de centrale positie van en zicht op de ontwikkelingen vanuit de CIO, samenwerking met de disciplines zoals security en privacy, en dat binnen de organisatie een volwassen cultuur bestaat om ethische gesprekken te voeren.

De commissie heeft dit punt eveneens besproken. Uit analyse van een lijst met door het college behandelde onderwerpen blijkt dat een dergelijke lijst onvoldoende bruikbaar is. Een onderwerp kan pas relevant voor de Ethische commissie zijn wanneer sprake is van een digitale component of dataverwerking, én wanneer er ethische vragen kunnen ontstaan over de inzet van technologie of data. Daarvoor is nadere duiding nodig die niet uit een 'platte' onderwerpen-lijst afgeleid kan worden. Daarnaast is het onrealistisch om van commissieleden te verwachten dat zij alle onderliggende stukken zouden lezen om deze duiding te achterhalen - dit past niet bij hun rol.

Om deze redenen is gekozen voor een andere, effectievere invulling van de motie. Er is een structureel betere informatiestroom ingericht vanuit de CIO en het bestuur (via de wethouder) richting de commissie. Ook heeft de commissie een vast agendapunt toegevoegd voor het bespreken van actuele onderwerpen.

De samenwerking tussen disciplines binnen de organisatie - waaronder informatiebeheer, privacy, beveiliging enz. - is de afgelopen jaren versterkt, de lijnen zijn kort. Zo is onder meer de positie van het intern Kwaliteitsboard bestendigd, waarbinnen alle disciplines rondom informatievoorziening zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is het voeren van ethische gesprekken al in 2022 belegd binnen de organisatie, waardoor deze gesprekken steeds natuurlijker onderdeel worden van de reguliere beleids- en innovatieprojecten.

Met deze aanpassingen is voldaan aan de strekking van de motie: de Ethische commissie wordt structurele en gericht geïnformeerd over relevante beleidsontwikkelingen en digitale innovaties. De commissie zal begin 2027 evalueren of deze aanpak afdoende is.

- *De Ethische Commissie voortaan na elk advies te voorzien van een reactie vanuit de organisatie, waarin minimaal wordt opgenomen wat er met het advies wordt gedaan en welke onderdelen niet worden overgenomen. Deze reactie wordt openbaar op de website gepubliceerd (naast het advies van de Commissie) en wordt tevens naar de raad gezonden.*

Deze werkwijze is geïmplementeerd, de commissie ontvangt voortaan de formele terugkoppeling op haar reflecties. De reactie op de laatste reflectie van de commissie is als bijlage bij deze brief opgenomen.

De reactie op de reflectie wordt gepubliceerd op de site van de Ethische commissie.

---

¹ Chief Information Office

Datum 13 maart 2026

Met implementatie van deze aanpak is de motie afgedaan.

2. Tijdens het [Raadsthema-debat Dienstverlening en Inwonersbetrokkenheid](#) op 27 mei 2024 heeft de wethouder Spaans toegezegd de omgang met generatieve AI als onderwerp in te brengen bij de Ethische commissie.
Het onderwerp "Generatieve AI" is besproken in de commissie wat heeft geleid tot de reflectie "Verantwoord gebruik GenAI". De reflectie is als bijlage bij deze brief opgenomen.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Over deze raadsbrief vindt geen aanvullende communicatie plaats.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Financiën

Deze aanpak heeft geen financiële gevolgen.

Risico's

Er zijn geen risico's gebonden aan deze aanpak.

Vervolg

Begin 2027 evalueert de commissie of de afgesproken informatiestromen afdoende zijn. Vermelding hiervan zal samen met de eerst daaropvolgende reflectie met de raad worden gedeeld.

Openbaarheid

Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer